

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΤΗΝ 11 Ἀπριλίου ἀπέθανεν ἐκ καρκίνου τοῦ ἥπατος ὁ κορυφαῖος τῶν Ἑλλήνων δημοσιογράφων, ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἀκροπόλεως» Βλάσιος Γαβριηλίδης. Ἐγεννήθη τῷ 1862 εἰς ἕν χωρίον τῆς Θράκης παρὰ τὴν Κων(σταντιν)πολιν· δεκαεπταέτης ἤρχισεν ἀρθρογράφῳ εἰς τὰς Ἑλλ. ἐφημερίδας τῆς Κων(σταντιν)πόλεως. Μετέβη εἰς Βιέννην καὶ Μόναχον πρὸς σπουδὴν τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν. Κατὰ τὸν Ρωσο-τουρκικὸν πόλεμον γράψας ἄρθρα ἐναντίον τῆς Τουρκίας κατεδιώχθη καὶ ἀπηλύθη ἐκ Κ(ωνσταντιν)πόλεως, ἐλθὼν δὲ τῷ 1878 εἰς Ἀθήνας μετὰ τοῦ Κλεάνθους Τριανταφύλλου ἐξέδωκε τὴν «Ραμπανῶν». Ἐν αὐτῷ ἔγραφε μὲ τὸ ψευδώνυμον Κάλιμπαν, ἐδημοσίευσε δὲ καὶ κριτικὴν μελέτην περὶ Σαίξπηρ. Ἀποχωρισθεὶς μετὰ διετίαν ἐξέδωκε τὸ «Μὴ Χάνεσαι» σπινθηροβόλον πολιτικὸν καὶ σατυρικὸν ἐβδομαδιαῖον φύλλον, τὸ ὁποῖον τῷ 1883 μετέτρεψε εἰς καθημερινὴν ἐφημερίδα, τὴν «Ἀκρόπολιν». Διὰ τῆς «Ἀκροπόλεως» ἐκαινοτόμησε, δώσας νέαν κατεύθυνσιν καὶ ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἑλλ. δημοσιογραφίαν. Γεννημένος δημοσιογράφος, ὑπῆρξεν τοιοῦτος καθ' ὅλην τὴν ζωὴν καὶ ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Τὰ ἄρθρα του γεμάτα ζωὴν καὶ εὐρεῖαν ἀντίληψιν. Τὸ ὕψος του θὰ παραμείνῃ ὡς σταθμὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐξέλιξε τῆς νεοελληνικῆς διανοήσεως. Ὁξύς, εὐστροφος, ἐνθουσιώδης, γλωσσοπλάστης, πολυῖδμων, ἐπιγραμματικός, εὐθυμολόγος, μαχητικὸς, πλήρης ἀντιθέσεων. Καὶ ἡ ἀστάθειά του εἰς τὰς πολιτικὰς ἰδίως γνώμας, ἥτο ἀποτέλεσμα τῆς εὐρίτητος τῶν σκέψεών του, τῆς ὁρμητικῆς του ἀντιλήψεως, ἡ ὁποία ἔφθανε συχνὰ μέχρις ὑπερβολῆς ἐνεκα τῆς ὁποίας δὲ ἐφυλακίσθη—καὶ μέχρι παραδοξολογίας. Ἠσχολήθη εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ δημοσίου βίου. Θεωρητικὸς καὶ πρακτικὸς, οικονομολόγος, βιομήχανος, φιλόλογος, διπλωμάτης, ἱστορικός. Ἡ δρᾶσις του δημιουργική. Τίποτε δὲν τὸν ἀπεγοίτευε. Ἐπόθει τὴν πρόοδον τῆς κοινωνίας, τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους. Καὶ κατέβαλε ὅλας τὰς δυνάμεις ἐπὶ δεκαετηρίδας ὅλας παλαίων διὰ τὴν λαϊκὴν μόρφωσιν.

Εἰς ἐξήκοντα ἀριθμοῦνται αἱ ἐκδόσεις βιβλίων, περιοδικῶν, λευκαμάτων, φυλλαδίων εἰς αἷ ἡ τέρψις ἡνοῦτο μὲ τὴν διδασχὴν. Τὸ «Νέον Πνεῦμα», ἡ «Ἀνθοδέσμη μυθιστορημάτων», ἡ «Κυριακὴ», ἡ «Νέα Γενεά» καὶ πλεῖστα ἄλλα εἶνε δείγματα τῆς μορφωτικῆς του προσπάθειας.

Ὡς ἄνθρωπος ἦτο ἀνοικτόκαρδος καὶ μεγαλοκαρδός. Ἰδιόρρυθμος ἐν τῇ ἰδιωτικῇ ζωῇ, ἐκκεντρικός. Φίλος τῶν ταξιδιῶν ἔγραψε θαυμασίας ἐντυπώσεις ὑπὸ τὸν τίτλον «Μολυβιές» μὲ τὸ ὄνομα «Ἑλλήν». Περιπατητὴς, φανατικὸς χορτοφάγος, ἀσκητὴς εἰς τὰς δόδους ἦτο τύπος διαρκῶς νεάζοντος καὶ θαλεροῦ πρεσβύτου. Ὁ γέλω

του ἀφελής, ἡχηρός, πλατύς. Ἀπαθὴς εἰς τὰ ἴδια ἀνιγήματα, ὡς κατὰ τὰς δύο ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν γραφείων του, τῶν ἀξιωματικῶν διὰ τὰ ἄρθρα τοῦ Σπανδωνῆ καὶ τῶν φοιτητῶν κατὰ τὰ Ὀρελειακά. Γνώστης τεσσάρων γλωσσῶν παρηκολούθει μὲ πάθος τὴν παγκόσμιον πνευματικὴν κίνησιν καὶ πρόοδον.

Τοῖς νέους ὑπεστήριξε πολὺ. Ἡ «Ἀκρόπολις» ὑπῆρξε τὸ φυτώριον δημοσιογραφικοῦ κόσμου ὅστις ἀργότερα ἔδρασε ζωηρῶς. Ἐκείθεν διήλθον, περαστικοὶ πάντοτε, πλήθος ἰδίας νέων, τοὺς ὁποίους προσελάμβανεν ἄνευ διατυπώσεων, τοὺς ἐνεψύχωνε, τοὺς ἐδημιούργει. Ρέπουλης, Κύρου, Πάπ, Timeson, Βῶκος, Παναγιωτίδης, Φιλαδελφεύς, Κατσελίδης, Παπαδιαμάντης, Σπανδωνῆς, Μωραϊτίδης, Νιρβάνας, Σηλησιώτοπουλος, Χρηστοβασιλῆς, Δαραλέξης καὶ ἀργότερα Παπαντωνίου, Μελάς, Συνοδινός, Σταθόπουλος, Σταματίου, ἐμαθήτευσαν ὑπὸ τὸν Γαβριηλίδην.

Μέχρι τῆς ὑστάτης στιγμῆς διετήρησε τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος. Πέντε ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του ἔγραψε τὸ κύριον ἄρθρον. Τὴν κλίνην του εἶχε μεταφέρει ἐντὸς τοῦ γραφείου του. Ἀντίκρυσε τὸν θάνατον, ὡς καὶ τὰ πάντα ἐν τῇ ζωῇ, μὲ μοναδικὴν ψυχραιμίαν.

Ὁ Γαβριηλίδης—ὁ ὑστάτος τιμητικὸς τίτλος του—ἀπέθανε πτωχός.

Ἡ κηδεία του ὑπῆρξεν ἀνταξία τοῦ ἀνδρός. Ἐπίσημοι καὶ μὴ προσήλθον περὶ τὸ φέρετρον. Στεφάνους, σταυροὺς καὶ ἄνθη κατέθεσαν ὁ Πρωθυπουργός, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἡ Ἐνωσις τοῦ Τύπου, ἡ Ἐνωσις τῶν Συντακτῶν, αἱ ἐφημερίδες «Ἐμπρός», «Ἐθνος», ἡ «Ἐνωσις τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως», ὁ Σύνδεσμος τῶν Δημοδιδασκάλων, ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα, τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν ἐφημερίδων, ἡ Σκοπευτικὴ Ἐταιρεία, ἡ Σύνταξις «Ἀκροπόλεως», οἱ κ. κ. Βουρλούμης, Καβαφάκης, Χαλκοκονδύλης, Παπαντωνίου, Κουτούπης, Σάιτης, Θεωδωρίδης, Περβαϊνᾶς, Φέξης, Λύτρος, Ροῦφος, Λοβέρδος καὶ τὸ σωματεῖον τῶν Ἐφημεριδοπωλῶν. Ἐπικηδείους ἐξεφώνησαν ὁ σεβ. Μητροπολίτης, ὁ ὑπουργός κ. Σίμος, ὁ κ. Κουτούπης ἐκ μέρους τῶν Διευθυντῶν τῶν Ἐφημερίδων καὶ ὁ κ. Βουτιερίδης ἐκ μέρους τοῦ σωματείου τῶν Συντακτῶν. Τὸν τάφον, ὃν προσέφερε δωρεὰν ὁ Δῆμος, ἔρρανε μὲ ἀγριολούλουδα ὁ ποιητὴς κ. Ματσούκας.

Ἐὰν ὁ Γαβριηλίδης ἀπέθανε, τὸ ἔργον του πρόπει νὰ σωθῇ. Νὰ συγκεντρωθοῦν καὶ ἑλπίγην ἄρθρα του—τὰ καλλίτερα—ἐν τῷ τῶσιν του καὶ κριτικαὶ του μελέται, καὶ ὅσα ἔχουν λογοτεχνικὴν ἀξίαν, τὰ σκόρπια αὐτὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα ἐστροβίλισεν ὁ ἄνεμος τῆς καθημερινῆς δημοσιογραφικῆς τρικυμίας.